

Οι απόηχοι της Διάσκεψης

της Ρένας Λάμψα

Τέλειωσε η Διάσκεψη του Ναϊρόμπι μέσα σε μian ατμόσφαιρα πανηγυρισμού γιατί οι γυναίκες κατόρθωσαν τουλάχιστον, έστω και την τελευταία στιγμή, να συμφωνήσουν-πράγμα που ασφαλώς δεν θα συνέβαινε σε μια παρόμοια αντρική διάσκεψη. Μέχρι την τελευταία στιγμή, 13 από τις 137 παραγράφους του ντοκουμέντου «Μελλοντικές στρατηγικές για τη βελτίωση της καταστάσεως των γυναικών μέχρι το έτος 2.000», δεν είχαν βρει την λύση τους.

Διαβάζοντας στον τύπο αυτά που διαδραματίστηκαν στην μεγάλη αυτή γυναικεία συγκέντρωση (3.000 περίπου ήταν τα μέλη των κυβερνητικών αντιπροσωπειών και πάνω από 13.000 γυναίκες παρακολούθησαν τις εργασίες του FORUM δεν νιώσαμε καμμία έκπληξη. Τα πράγματα έγιναν όπως ακριβώς τα περιμέναμε, γνωρίζοντας το τι είχε συμβεί στις δυο προηγούμενες παγκόσμιες διασκέψεις του ΟΗΕ, του Μεξικού και της Κοπεγχάγης. Η πολιτικοποίηση της διάσκεψης και του FORUM υπήρξε αναπόφευκτη και δίχασε πάλι τις γνώμες των γυναικών. Έπρεπε και πάλι να βρούνε σημεία επαφής γυναίκες από χώρες που έχουν λύσει σε μεγάλο βαθμό τα νομοθετικά τους προβλήματα και προχωρούν στην ουσία του φεμινισμού και γυναίκες που βάζουν πρώτα στην ουσία του φεμινισμού και γυναίκες που βάζουν πρώτα τον κοινό αγώνα που γίνεται στις χώρες τους για ν' αποκτήσουν εθνική ανεξαρτησία, για να δώσουν φασιστικές κυβερνήσεις, για ν' αποκτήσουν στοιχειώδεις βιοτικές ανέσεις και που τα προβλήματα των γυναικών της δύσης τους φαίνονται ουτοπιστικά και πολυτελή... Όταν η χήρα του δολοφονημένου προέδρου της Χιλής Σαλβαδόρ Αλλιέντε, Ορτένσια Αλλιέντε, είπε στο FORUM: «Δεν μπορούμε να μιλάμε για ισότητα των δύο φύλων στη Λατινική Αμερική, όσο υπάρχουν στρατιωτικά καθεστώτα, όπλα και πολιτικές ανισότητες», είχε δίκιο, γιατί για εκείνην και για τις γυναίκες του τόπου της, έχει προτεραιότητα η απαλλαγή από ένα αυταρχικό καθεστώς. Κι' εμείς την εποχή τη χούντας αυτό θα βάζαμε σαν προτεραιότητα.

Αλλά αυτά είναι προβλήματα που δεν μπορούν να μονοπωλούν μια τέτοια διάσκεψη που έχει για στόχο να χαράξει πολιτικές για τον μισό πληθυσμό της γης και συγχρόνως να βοηθήσει, όσο μπορεί, μέσα από τις γυναίκες και με την άνοδο των γυναικών σε κέντρα αποφάσεων στην επίλυση αυτών των προβλημάτων.

Κατά κοινή ομολογία, αυτή τη φορά η Συνδιάσκεψη ήταν περισσότερο «πολιτικοποιημένη» από ποτέ. Ο φεμινισμός είναι βέβαια πολιτικό ζήτημα, αλλά πρέπει να μείνει ανεξάρτητο από τα άλλα γενικά προβλήματα του κόσμου που μπορούμε να λύσουμε σε άλλες ευκαιρίες, μαζί με τους άντρες, που είναι και οι κύριοι δημιουργοί τους. Τελικά οι γυναίκες έπεσαν θύματα κυβερνητικών πολιτικών και κομματικών γραμμών. Πρέπει να απαλλαγούμε από το σύνδρομο ότι δεν είμαστε αρκετά «προοδευτικές» επειδή τολμούμε να βάζουμε προτεραιότητα στα θέματα της ισότητας και όχι στα θέματα της ειρήνης και της εθνικής ανεξαρτησίας.

Όλοι θέλουμε την ειρήνη και όλοι θέλουμε την εθνική ανεξαρτησία, τόσο την δική μας όσο και των άλλων κρατών, αλλά αυτής οι διασκέψεις που αφορούσαν την 10ετία της γυναίκας έγιναν για να βελτωθεί η

θέση της γυναίκας σε όποια γωνιά της γης κι αν βρίσκεται. Όπως πολύ σωστά γράφει η κ. Μαργαριτά Παπανδρέου στο άρθρο της, όταν ο ΟΗΕ έβαλε στις διασκέψεις αυτές σαν θέμα όχι μόνο την ισότητα, αλλά και την Ανάπτυξη και Ειρήνη, ξεκαθαρίστηκε από το Μεξικό ήδη ότι τέθηκαν σε σχέση με την ειδική θέση της γυναίκας και την ισότιμη αξιοποίησή της για την επίτευξη και των δύο αυτών στόχων και όχι ως αυτοτελή θέματα. Τελικά, μεγαλύτερη προσοχή συγκέντρωσαν αυτά τα δύο θέματα –που αφορούν ουσιαστικά και τα δύο φύλα– παρά τα καθαρά γυναικεία προβλήματα.

Η κ. Μαργαρίτα Παπανδρέου είπε, στη συνέντευξη που έδωσε μετά την επιστροφή της από το Ναϊρόμπι, ότι χωρίς ειρήνη δεν μπορεί να υπάρξει ισότητα. Χωρίς ειρήνη δεν θα μπορεί ίσως να υπάρξει ούτε ζωή. Η ουσία είναι τι κάνουμε όσο ζούμε, πως βελτιώνουμε τη θέση μας, την υγεία μας, πως θ' ανεβούμε στα κέντρα αποφάσεων ώστε να μπορούμε να παίξουμε ουσιαστικό ρόλο στην καθέρωση της ειρήνης. Οι γυναίκες μπορούμε ν' αγωνιστούμε, και αγωνιζόμαστε, για την ειρήνη και για όποιο κοινωνικό σύστημα πιστεύουμε ότι θα μας βοηθήσει περισσότερο, μέσα από τις ειδικές οργανώσεις, που μονοπωλούν άπειρες διασκέψεις κάθε χρόνο. Αλλά αυτή, η μοναδική παγκόσμια διάσκεψη, δεν θάπρεπε να μας ανήκει αποκλειστικά; Δεν έπρεπε να συζητηθούν κατά προτεραιότητα τα προβλήματα των γυναικών όλου του κόσμου και στο τέλος να γίνουν ψηφίσματα συμπαράστασης για τα καφτά θέματα του πλανήτη μας;

Διαβάζοντας πάλι τον τύπο, παρατήρησα ότι μεγαλύτερη έμφαση δόθηκε, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες χώρες, σ' αυτά που λέχθηκαν στην κυβερνητική διάσκεψη από κυβερνητικούς εκπροσώπους που αντιπροσώπευαν μια συγκεκριμένη πολιτική γραμμή, όπως η κόρη του Προέδρου Ρέπγκαν ή η Μαργαρίτα Παπανδρέου, παρά αυτά που λέχθηκαν στο FORUM από τις βετεράνες φεμινίστριες. Συζητήθηκαν περισσότερο τα πολιτικά θέματα που χωρίζουν το Ιράν και το Ιράκ, καθώς και το θέμα του Σιωνισμού, και πολύ λιγότερο το πτωχόπαισι των γυναικών του Ιράν (που αφορούν ακόμη το τσαντόρ και δεν δέχονται να το συζητήσουν, αφού δεν έγινε αρκετή προσπάθεια διαφώτισής τους και δεν δόθηκε έμφαση στην ανάγκη περισσότερης εκπαίδευσής τους και εκσυγχρονισμού τους), ή ακόμα και το αιώνιο θέμα της γυναικείας περιτομής, που μαστίζει τις Αφρικανικές χώρες. Συζητήθηκαν βέβαια κι αυτά, αλλά σε δευτερότερη μοίρα. Όπως και το μεγάλο πρόβλημα της αντισύλληψης, που θέτει σε κίνδυνο χιλιάδες γυναίκες τόσο στην Δύση όσο και στις χώρες του Τρίτου Κόσμου, γιατί εξακολουθεί να υπάρχει ελλιπής πληροφόρησης και όλοι οι άνδρες ερευνητές παίρνουν για βάση πάντα την γυναίκα και ποτέ τον άνδρα.

Πάντως, αυτή η συγκέντρωση γυναικών από όλο τον κόσμο, με τόσο διαφορετικές πολιτικές, πολιτισμικές, θρησκευτικές νοοτροπίες, αυτή η προσέγγιση όλων αυτών των γυναικών, δεν παύει να ζεσταίνει τις καρδιές τους και να τους δίνει ελπίδες για ένα καλύτερο μέλλον. Η κ. Μαργαριτά Παπανδρέου, στο άρθρο της, έχει αναπτύξει περισσότερο όλα τα θετικά σημεία της διάσκεψης και γενικά της δεκαετίας της γυναίκας.